

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Vidéken:

Egy hétre . . . 1 kor. Egy hétre . . . 1 kor. 50 fill.

Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:

II. MÓRICZ PÁL.

Kiadók és laptulajdonosok:

HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECEN.

Piacz-utca 47. és 48. szám.

Debreczen város 17 milliós kölcsöne.

Görögvilágítás nélkül.

Kovács József polgármester, midőn tisztársaival székfoglalást tartott, Debreczen jövőjének zenejéül azt muzsikálta el az ósdi, iromba, de a czélnak még megfelelő közgyűlési teremben, hogy mindenekelőtt rendezni fogja Debreczen pénzügyi helyzetét, a melyet rendezni lehet, mivel Debreczen városnak nagy vagyona van . . .

Ezen nevezetes, örvendetes kijelentés óta napok, hetek, hónapok multak el. Csönd, csönd honolt a basahalmi birodalom porszeméi fölött. Ámde nem a csöndes fejlődés, hanem a sorvasztó tespedés rémletes csöndje volt ez; amelyből most czintányér és nagy dob, süvöltős török sip zengő rikoltása riasztja fel a hétalvók városát. Hogy örvendezz czivis nép! Bámulj czivis város, mert most már Eldorádóvá varázsolnak át gondos atyaid. Mindent megkapsz, mi jó falat, a mi száznak ingere. Nagyurgyé bankóval ütnek nyakon. Segit minden bajon és szükségén a 17 milliós újabb adósság.

Ámulás és bámulás fog el, hogy

okos és egyenes emberek, a város atyái ezt nevezik az egészséges, a természetes, az üdvös fejlődés egyenes utjának: az újabb adósságcsinálást? . . . Hisz az adósságcsinálás terén elég szomorú tapasztalatokat szerzett ez a város a letűnt Simonffy-korszak alatt. Ekkor terhelték meg 8 millióval a szüzyagyont. A pótdózás keserves nyügyével ekkor kötözték meg a büszke czivist. És most az atyák, hogy Debreczenen segítsenek, mint dicsekedve töröksipoltatják, a réginél kétszeresen is több új adósságcsinálással akarják azt elérni. Ha a Simonffy-korszak 8 millió koronás adósságot csinált, akkor most a Kovács József-korszak 17 millióra veri fel az újabb terheket. Mondják, hogy aranybetükkkel kell ezt megörökíteni; holott majd a végrehajtók dobbőren lesznek e korszak sikerei, gyümölcsei megörökítve.

Semmiféle kutyabőrre írott diploma, semmiféle börszetudomány, különös szak tudás és tehetség nem kell ahhoz, hogy megítéljük, miszerint ezen szerencsétlen város mértéktelen és oktalan elterhelése nem jelenti e városnak a felvirágoztatását. Az adósságból szerezt

pénzen, a vállalkozók, haszonlesők hízalásával építhetnek ugyan itt cifra, de romlandó közpalotákat, létesíthetnek itt hasznos, de erőnkön felül emelkedő drága intézményeket, de ezek csak mind Potemkin-féle alkotások lesznek. Mert mit fog érni a kilátásba helyezett sok szép, üdvös, káprázatos tervnek az ilyen tékozló módon keresztül hajtott megvalósítása, ha maga a nép lerongyosodik és rongyos, éhes, elégedetlen, kifosztott, kielt koldusként zülük szerte, pusztul el a világvárosi intézmények mellett. Pedig a könyelmű adósságcsinálás, a féktelenül hajszolt Eldorádó-építgetés mellett ez a pusztulás kérelhetetlenül, döghalál kaszacsapásaként következik be; mert az újabb adósságok a polgárság terhőinek újabb emelkedését jelentik; hisz a kölcsön életbelépésével együtt következik a kamatoknak, a törléseknek fizetési kötelezettsége is. Honnét, miből és ki fogja ezeket fizetni? Bizony senki más, mint a pótdóval idáig is erején túl terhelt polgárság.

Azért mielőtt e végzetes, a város népét, ugye lehet beláthatatlan időkig megnyomorító lépésre szánnák mago-

Huszar vitézség.

— A debreczeni veszített csata után. —

Ita: Petrus Jenő.

Augusztus másodikán, télszaz és öt esztendeje épen, megtörte az északi kolosszus ereje a maroknyi magyart. Hiába volt a Leonidászi elszantság, a bator, hősi szembe szállás. Görgey fővezér hallgatta az ágyu torkok vészes bömbölését s hagyta ontani a hazaszerező szívek vérét . . .

— Melege van ma Nagy Sándornak.

Meleg is volt. Meghajlott a magyar háromszin az oroszok sassai előtt.

A győzelmes hadsereg lovassai üzőbe vették a menekülőket. Kezdődött a vezénytelen párharc, uton-utfelen, bokrok tövében, utcákon, sikátorokon, házakban, kertekben, életre halálra.

Egy honvéd huszar igyekszik megeresztett kantárszárral vágatva kifelé a baromvásárterre vezető uton. Jobbjában véres kardja, baljában a kantár vege. Utánna csak úgy repül a poros tépett zsinóros mente, mintha szárnya lenne.

Az utca végén egy koresma czégér hirdeti a hűsítő kerti szőlőlevet, a ropogós debreczeni pörézőt.

A huszar megrántja a kantárt. Lová megáll mint a czövek, prűszköl a portól. A gazdája megtörli a homlokát a dolmány újával. Hüvelybe csapja a kardját s lihegve bekiált a koresmaajtón.

— Egy ital bort! . . .

Nagy Sámuel uram, a koresmáros, magasiet ki egy széles gölya nyaku tele üveggel.

— Igyek vitez. Nem kell érte semmi.

A huszar lesem vette bajusza alól az üveget még csak az égnek nem fordította kerek fenekét.

— Használják.

— Köszönöm.

— Hovávaló vitez uram.

— Dorogra. Dobos János közhuszar, szolgálatjára.

— Isten éltesse. De meneküljön! Nézze Vége van. Meg átták. Man erre ternek.

Ög Nagy Sámuel uram majd elejtette kezélő az üres üveget, a mint megpillantott a városba vezető utcák egyike szegetéből két marczona pikás kozakot.

Dobos János közhuszar hátra nézett s mintegy megmérve szemével a távolságot szólt:

— Sebaj. Württembergi voltam. Adjik még egy italt.

Nagy Sámuel uram kihozta az öblös zöld mazos orrost s felnyújtotta a huszarnak.

— Isten legyen a lelkével tiam.

A huszar jot húzott. Hátrapillantott a közeledő kozakokra s mikor azok már csakaj csakaj kiabálással csaknem beértek, megsarkanyuzta a lovat s mint a nyul elvagtatótt.

A kozakok majd eltapodták a csodálkozás, bámulat s huszarféítés érzelmei közt sobjalványnya meredt koresmárost, úgy rohantak utánna.

— Beerik, elvesztik . . . sóhajtotta Nagy Sámuel gazda. Isten legyen irgalmas szegeny lelkének . . .

De nini! . . . A huszar hirtelen megáll? A kozakok túlfutnak rajta? Dobos János kirántja a kardját s utanok vágat?! Levagta az egyiket . . . most a másikat!? A kozakok csak lefordultak a lóról a süppedő sarga homokra.

A huszar elfogta a két gazdátlan lovat s eliramodik velek. Porfelleg takarja be őket arra a „N,ulas" felé.

Az esemény utja pedig abban állott, hogy a kozakok eise szerettek volna már kézik ríeni a lovat, a huszart is. Sarokra dugták a hosszú pikát s úgy repültek Do-

3 nap mulva fog megnyilni férfii, fiu- és gyermekruha üzlet. Gerő E. Piacz-utca 47. szám alatt

kat az atyáskodó vezetők (sajnos, gyakran mostoha atyáskodás ez!) még az utolsó órákban vessenek számot a határozatukkal. A paplanon túl való nyújtózkodásnál tartásuk előbbvaló és jobb kötelességüknek újabb városi jövedelem források nyitására gondoskodni. Nem a káprázatos adósság csinálás és a pótdadó fokozása által, hanem komolyan, okosan, a mellékérdékektől nem nyugozve, nyíltan foglalkozzanak — például — a nagy Hortobágy okos hasznosításával és az ösztövév városi nagybérlet birtokoknak a fajpolitikailag nemzeti jelentőségű, a jövedelem emelkedését illetőleg pedig a városra összehasonlíthatatlanul hasznos kis bérletrendszerre való átváltoztatásával.

Ez az út a tisztos Debreczen város természetesen fejlődésének útja, nem az a vagyon tékozló rendszer, mely jövedelem nélkül halmoz adósságot, adósságra és pótdáddal nyomja a polgárságot.

Ifjabb Móricz Pál.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. augusztus hó 2-án.]

Eredeti tudósításunk.

Egyhanguan folyik a vita a közoktatásügyi tereza költségvetése körül. A piros bársonyszékeken egy ember ül csupán: Berzeviczy Albert dr. miniszter, de a képviselők padjai is üresek.

Elnök: Perczel Dezső.

Maróthy László a mentelmi bizottság elnöke bejelentette a bizottság tegnapi ülésén letárgyalt ügyekről szóló jelentést.

Vallás- és közoktatásügyi tárgyalása.

Melczér Vilmos szász képviselő kijelenti, hogy politikai vonatkozású vitába bo-

bos János után. A huszár észre vette a jó szándékot s mikor lóhoszra voltak, jól betanított lován hirtelen megállott, a futástól neki hevült beszarábiai paripák pedig nem tudtak rögvést lezövekelődni s kikerülve a huszárt tovalovagoltak.

Huszárfogas volt ez a javából.

Dobos János a kozákokat hátulról támadta meg. Egyiknek úgy sujtott a nyaka közé, hogy menten félre bólint a feje s lefordult a lóról. A másiknak sikerült megfékezni futó tántosát s szembe száll a magyarral — vesztere, mert egyenesen a Dobos kardjának ugratott s a landzsaja csak a huszár mentéjén ütött lyukat, de ő egy hatalmas oldalvagástól hátra bukott le a nyeregéből. Mindkét kozák ott folytatta ki verét a városvégi siligó puha homokba. Dobos pedig a paripákkal haza menekült Dorogra.

De azért csoda volt ez . . .

Nagy Sámuel uramat nem bántotta senki, mégis könyvet törölt le két öreg szempillájáról, aztán papista sem volt, mégis össze tette a két tenyerét s úgy nyújtotta fel a felhőtlen napsugaras égre:

— Ádott legyen a te szent neved . . .

Augusztus 2. án félszáz és öt esztendeje ennek éppen. Csodás világ volt az. Csodát történtek abban.

Imádkozzunk:

— Ádott legyen a te szent neved! . . .

csájtkozni nem akar és csupán Gál Sándornak akar válaszolni azokra a megjegyzésekre, a melyeket a szászrégeni ág. ev. gimnáziumra tett. Az erdélyi ág. ev. konzistorium külön jogokat nem akar. Gál egy történelmi és egy földrajzi könyvet mutatott itt be. Szólok ezeket a tankönyveket nem ismeri, annyit azonban kijelenthet, hogy a szászok összes tankönyvét a közoktatásügyi miniszter approbálta. A mi a szászrégeni gimnáziumnak adott városi segélyt illeti, ezt a város 1864-ben szavazta meg és a kormány 1872-en is jóváhagyta. Ez állandó dotáció, a melyet eddig senki sem kifogásolt és reméli, hogy ezt a kormány a jövőben sem támadja meg. Gál megvádolta a gimnáziumot, hogy hazafiatalan szellemű. Hivatkozik Kunfy Elek tanfelügyelőre, a ki a tankerületet vizsgálja. Ez konstataulta, hogy a tanári testület hazafias polgárokat nevel és konstataulta, hogy a magyar nyelvben elért eredmény teljesen kielégítő. A Gustav Adolf-egyletről is megemlékezett Gál és méltatlanul megvádolta azzal, hogy ismét propagandát csinál. Utal azokra az adatokra, a melyeket itt már egyszer felsorolt, a mikor az egyület megvádolták. Ezekből kitűnik, hogy az egyület magyar ajku evangélikus híveket is segít. Ennyit akart csupán megjegyezni.

Gál Sándor személyes kérdésben emelt szót. Konkrét váddal lépett elő tegnap. Két tankönyvet kifogásolt, a melyből a szászrégeni iskolában tanítanak és ezt a két tankönyvet a hazasztatára tette nagyobb bizonyosság okából. Törvényellenesnek tartja azt is, hogy a szászrégeni gimnázium dotációjára összehozása céljából 25% os városi pótdádot szednek; törvénytelen azért is, mert nem szolgál magyar kulturális érdekeket. Megjegyzti azt is, hogy az iskola igazgatója kijelentette, hogy magyar nyelven nem állít ki bizonyítványt. A mi a Gusztáv Adolf együlett illeti, adatait az egyület évkönyvéből meríti, a melyben az áll, hogy az egyesület célja, hogy a német nemzeti irányzatot protegálja. Az egyesület istápolja az iskolákat.

Felkiáltások a szász padokból: Ez nem áll.

Gál Sándor: Illetőleg az egyházakat, a melyek az iskolákat istápolják. Ő csak ennyit akart megjegyezni.

A pornográfia termékei ellen.

Trubinyi János kifogásolja azt, hogy a pornográfia termékeit itt a fővárosban nyilvános kirakatokba teszik és ezzel megméltelyezik az iskolás gyermekek erkölcesit. Majd a szocializmus ellen kelt ki, a mely sem vallást, sem hazát nem ismer. Csatlakozik Veres József határozati javaslatához, amely a lelkész kérdések rendezését sürgeti. A költségvetést nem fogadja el.

Az ifjuság túlterhelése.

Rakovszky Isván reflektál Lendli tegnapi beszédere a tankönyvekről. Kijelenti ő is, hogy az ifjuság szüleit tankönyvekkel zsarolják, de kifogásolja azt is, hogy az ifjuságot a tananyaggal túlterhelik. Az egyetemen sem áll különben a dolog. Megesett a multkor, hogy egy tanár azt a kérdést intézte a vizsgázó jelölthöz, milyen közjogi állásu Apponyi Lajos udvarnok. A jelölt nem tudott erre felelni. A tanár azt kérdezte, milyen könyvből készült. A tanár ur könyvéből? Melyik kiadásból? A tavalyiból! Az baj, mert azóta újabb kiadás is van. (Derűtség.) Ezt a körülményt akarta a miniszter figyelmébe ajánlani.

Elnök: Több szónok nincs. A vitát bezárom. A közoktatásügyi miniszter ur óhajt szólani.

Berzeviczy miniszter beszél.

Berzeviczy Albert dr. miniszter reflektált most a vita anyagára. A miket itt konkrétan felhoztak, azt vizsgálat tárgyává teszi, mert abban az időben, a melyből azok a dolgok származnak, nem volt még miniszter; Veresnek és pártjának köszönetet mond, hogy támogatni fogják őt abban, hogy a népiskolai reformterv törvénynyé váljék. Eötvösnek feleli, hogy a millenium esztendejében megkezdett allami népiskolai terjeszkedést folytatja; évenként 200 iskolát állít fel és leginkább olyan helyen, a hol a magyarság veszélyeztetve van. (Általános helyeslés.) Csernoch szót itt a községek által fenntartott felekezeti jellegű iskolák megszüntetésének dolgáról és ebben a kérdésben nyílt ajtókat döngtetett. A kultuszminiszter felhívása ebben a kérdésben nem merev és megnyugtató Csernochot, hogy a törvényt a belügyminiszterrel egyetértőleg úgy kezeli, a mint ezt a törvény szelleme megkívánja. (Helyeslés) Helytelen, hogy itt egyes miniszteri tanácsosokat névleg is megtámadnak.

Olay Lajos: Igaza van! Halász tanácsos egyike a legderekabb embereknek!

Berzeviczy Albert: Itt a miniszter, vonják azt felelősségre. Hogy pedig olyan közegek volnának a miniszteriumban, a kik a vallásos nevelést megakadályozzák, azt tagadja. Ha ilyen közeg volna a miniszteriumban, azt rögtön eltávolítaná. (Általános helyeslés.) A vallásosság alatt azonban az igazi vallásosságot és nem a felekezeti vallásosságot érti. Ha valaki konkrét adatokat tud, értesítse a szót és ő nyomban el fog járni. A kik a népiskolán túl is akarnak tanulni a nélkül, hogy tudományos pályára készülnének, azok számára van a polgári iskola. A tervezett reform ezélozza azt is, hogy a polgári iskolák a kereskedelmi és pénzügyi szakokra is előkészítsenek. A szász iskolák tankönyveire nézve kijelenti és ez válasz Gálnak, hogy megfogja azokat vizsgálni, megjegyzti azonban már most hogy a Rákóczyra vonatkozó passzus, amelyet Gál idézett, nincsen benne abban a történelmi könyvben, amelyet Gál a ház asztalára tett. A mi a tankönyvek irását, kiadását illeti, megjegyzti, hogy ma szabadverseny van. Mindenki írhat tankönyvet, ki is adhatja, az azonban nem áll, hogy a megvételre köteleznék az iskolákat. Az egyetemi viszonyokra nézve nem áll, hogy a vizsgadíjak emelkednek, igaz azonban az, hogy a budapesti egyetemi ifjuság nem tanul. Igen pártolja az internátus eszméjét, amelyet a magyar tisztviselők egyesülete pendített meg. Kívánatosnak tartja, hogy az egyetemi ifjuság a szocializmus harcaiból megmentessek, amint azt Csernoch mondja, de ő tovább megy, meg kell óvni az ifjuságot minden politikai tendenciától, hogy egyedül a tudománynak éljenek, jövőjüknek, mely egy szersmind a haza jövője.

Kaas Ivor báró: Felejtsek el a hazafiságot.

Berzeviczy Albert: Védelmébe veszi ezután Eötvössel szemben a zeneakadémiát, amelyről alaptalan nézetet mondott tegnap. Kimutatja a zeneakadémia évkönyvéből, hogy a magyar zenetörténetet igenis olvassák, tanára dr. Molnár Géza. Ezenkívül a magyar zene minden fajtát tanítják, kötelezően a zeneakadémiában. Mindaz, amit Eötvös a zeneakadémiáról mondott, hogy ott magyarul nem szabad beszélni stb. mind alaptalan mese, amelynek elmondására nagyon rosszul választotta meg a törvényhozás helyét. A Wagner zenét nem szükséges megvédenie Eötvössel szemben, de igenis a szegény filharmonikusokat, akikről azt állította Eötvös, hogy százezreket kapnak az államtól. Kijelenti, hogy egy krajczárt sem kapnak a filharmonikusok. (Derűtség.) Végül kéri Lendli Adolf határozati javaslatának elvetését.

Ezután a Ház megszavazta a közoktatásügyi tárcza költségvetését és áttértek az igazságügyi tárcza költségvetésére.

Rohonyi Gyula előadó ismertette a költségvetést és elfogadásra ajánlotta.

Bizony Ákos határozati javaslatot nyújtott be, a költségvetést nem fogadta el.

Az ülés ezzel véget ért.

Vármegyénk és közelvidéke.

Tűzveszélyek elhárítása. A nagy szárazság és vízhiány miatt tűzveszély fenyegeti a községeket. Hajdumegye alispánja éppen ezért a fősolgabírák útján szigorú rendeletben utasította a községi elöljáróságokat, hogy a tűzoltószereiket jó karba helyezték, tüzesetnél résen legyenek és vizről gondoskodjanak. Az alispán eltiltotta a száraz takarmánynak a községekbe való behordását is.

Pályázat főorvosi állásra. A hajdusoboszlói tiszti főorvosi állásra Rásó Gyula alispán már kiírta a pályázatot, mely szerint az 1400 korona évi fizetéssel és megállapított látogatási díjak szedhetési jogával díjazott állásra pályázók felszerelt kérvényeket augusztus 20-ig nyújthatják be Hajdusoboszló város polgármesteréhez.

Nyolczvan mészáros pöre.

[Egy állatorvos ellen.]

Nagy kavargás keletkezett Aradon a húsrágóság körül kifejlődött vitából. Az egész perpatvar a zombori átiratból keletkezett. Zombor város kimondotta, hogy az élelmi czikkék kartelszerű drágítása ellen törvényjavaslat készítése iránt felül a képviselőházhoz s feliratát az összes törvényhatóságokhoz pártolás és hasonló szellemű felirat küldése céljából megküldötte. Arad piacza a drágaság tekintetében első helyen áll az országban s így a zombori átirat körül, még mielőtt a közgyűlés elé került volna, már is élénk vita indult meg. Főleg a mészárosok és hentesek mozgolódnak, a kik minden lehetőt megtesznek arra, hogy a zombori átirat fölött — amely szerintök egy egész iparos-osztály tönkretételét czélozza — Arad város törvényhatósága térjen napirendre, a közönség soraiban pedig éppen ellenkező mozgalmak vannak keletkezőben, melyek a zombori átirat pártolása mellett foglalnak állást.

Kiélesítette a helyzetet, hogy Kellner György törvényhatósági m. kir. állatorvos a napokban egy terjedelmes beadványt nyújtott be Arad város törvényhatósági bizottságához, melyben a zombori átirat pártolását és az ottani példa követését javasolja a közgyűlésnek, ami még nem volna baj; felzudultak azonban az aradi mészárosok és hentesek az ellen, hogy Kellner György ebben a beadványában — melyet egyik aradi lapban is közzétett — tisztességükben meggyanusítja és többféle becsületsértő váddal és kifejezéssel illeti a mészárosokat és henteseket.

Az egész szakcsoporton ejtett sérelmek miatt az aradi mészáros- és hentesiparosok szakcsoportja tegnap délután bizalmas értekezletet tartott. Az értekezleten nyolczvan jelentek meg a mészáros és hentes iparosok vezető-emberei, akik igen érdekes megállapodásokra jutottak. Elhatározták a következőket:

A szakcsoport összes tagjait gyűlésre hívják egybe és javasolni fogják, hogy a támadásokkal szemben védjék meg érdekeiket és a szakcsoport becsületét. Érdekeik megvédése céljából a Kellner György m. kir. állatorvos által Aradvárosához benyújtott indítványra ugyancsak beadvány útján kiméltően nyilatkozzanak, feltárván a hely-

zet igaz képét és ez alapon a zombori átirat fölött való napirendre térést kérve. Becsületük megvédése céljából pedig a Kellner György beadványában foglalt sértő kitételekért a bíróság előtt vegyenek elégtételt.

Igy az ügynek érdekes fejleményei lesznek, úgy a városi közgyűlés, mint a bíróság előtt. Különösen a montsre becsületsértési pör lesz érdekes. A szakcsoport, mint olyan, a bírói eljárást folyamatba nem teheti, hanem csak a szakcsoport valamennyi tagja külön-külön. Kihátás van tehát reá, hogy az aradi kir. járásbíró előtt legközelebb mintegy nyolczvan becsületsértési és rágalmozási per fog megindulni Kellner György m. kir. állatorvos ellen, akinek a bíróság előtt majd felelnie kell vádjaiért.

Mi az ujság?

Egy püspöki birtok parcellázása. Széchenyi Miklós gróf a győri megyés püspöki javakhoz tartozó 838 holdnyi salamoni földbirtokot parcelláztatja. E munkálatokat Lekky földmívelésügyi miniszteri titkár vezeti. A földmérést, fölosztást és a parcellák odaitélését szeptember végéig befejezik. A terv szerint 127 paraszt gazda számára ismét lesz lakóház, gazdasági épület, szántóföld és legelő.

Egy volt honvédhadnagy széke. Megemlékeztünk lapunkban B. J. honvédhadnagy tragédiájáról, a ki könnyelműsége miatt rangját veszítette el. A fiatal hadnagyot a rangfosztás után besorozták a szegedi 5-ik honvédgyalogezredbe, a hol közlegényként kellett volna szolgálnia B. J.-nek tegnap augusztus elsején kellett volna jelentkezni a nagyváradi 4-ik honvédgyalogezred nagyváradi parancsnokságánál. A jelentkezés azonban tegnap nem történt meg. Egészen bizonyos, hogy a volt honvédhadnagy Amerika felé vette útját kikerülendő azt a szégyent, amely az utánszolgálassal jár. Az 5. honvédgyalogezred parancsnoksága az eltűnt fiatalembert körözni fogja. Ha elfogják, most már büntetésben is lesz része s mint katonaszökevényt hadbíróóság elé fogják állítani.

Öreg ember, nem vén ember. Hogy csakugyan igaz ez a mondás, amely Jókai Mór házassága révén lett nevezetessé, újabb bizonyítást tesz róla az az eljegyzési hír, amelyet most közöl velünk bihariószegi tudósítónk. Nevezetesen ott a napokban tartja egybekelését idősebb Kovács János nemzeti uram szive választottjával: Nagy Sára asszonnyal. A továbbiak megértésére tökéletesen elegendő, ha regisztráljuk, hogy a vőlegény hetven, a menyasszony pedig hatvanhárom esztendő.

Összeégett urnő. Sajó-Hidvégen vasárnap rémes szerencsétlenség történt, amely az egész lakosságot lázas izgalomban tartja. Az eset a következő: Munk Miksa földbirtokos neje reggel a spirítusz égőnél vasat melegített, hogy a haját felstüsse. Eddig még ki nem derített okból a spirítusz láng belekapott az asszony ruhájába és egy szempillantás alatt lángban állott a szegény, szerencsétlen urnő. A szobában rajta kívül senki sem volt jelen és így segítség nem jött. Mire a kitóduló füstre és lárma berohanatok, a szegény nő teljesen összeégett és rövid szenvedések után meghalt, gyászba borítva mélyen sujtott, vigasztalhatlan családját. A szerencsétlenül járt urnő 34 éves volt és boldog házasságának 11-ik évében élt.

Falusi kis lány Pesten.

— Felpofozott gavallér. —

A Pannónia-kávéház a pofonok és az afférok terén kezd igen szomorú hírnévre szert tenni. Csak nemrég pofozták meg a Pannónia asztala körül Rónay Lászlót, a kávéházi verekedések hőst, tegnap délután pedig újabb ütközet folyt le a Pannóniában. Az ütközet áldozata egy tehetséges, fiatal gavallér, ismert vívó, aki vakmerősége következtében került belé ebbe a csufos botrányba.

A Pannónia-kávéházban tegnap délután hat óra felé egy vidéki eleganciával öltözött pirosarcu ur jött be, hasonló pirosarcu, csinos fiatal hölgygel. Leültek valamelyik asztal mellé és uzsonnakávé ittak. A pirosarcu ur körülbelül negyedóraig időzött az asztal mellett, azután fizetett és elbucszott a hölgytől, aki egy képes ujságot olvasott. A hölgy igen elmerült az ujságolvasásba, alig vette észre, hogy egy apró összehajtott papírlap esik a lábai elé. Azt hitte, hogy a zsebéből esett ki a papírlap, lehajolt és fölemelte. A következő sorok álltak rajta:

Szőke ördög,

ne olvassa olyan szorgalmasan azt az ujságot. Nézzen már reám, végül többet ér egy élő fiu, mint száz holt betű!

II. asztal.

A hölgy első pillanatban nem értette meg a dolgot, körülnézett a kávéházba, hogy ki küldhette a levelet és jobbra a második asztalnál meg is látta a gavallért, aki sikerének teljes tudatában üdvözölte a szemével a hölgyet.

A vidéki kisasszony nagy zavarban volt, nem szokta még meg a pesti gavallérok szemtelenkedéseit s így védekezni se igen tudott ellenük. Nem tudta, a pinczérnek szóljon, rendőrt hívjon, vagy pedig meneküljön a kávéházból.

A zavaros helyzet azonban egyszerre megoldódott. Az étterem felőli zajtalan ajtó kinyílt és belépett rajta a vidéki ur, a kisasszony rokona. Meglátta az irást a hölgy kezében, észrevette a diadalmas arcu ifjút s egy pillanat alatt határozott. Odalépett az ifjuhoz s így szólt:

— Farkas Béla földbirtokos vagyok Kecskemétről. Ez a hölgy nővérem. Ön pimaszkodott vele s így nem csodálkozhatik rajta, ha minden egyéb értesítés helyett pofonütöm!

Ekkor a fiatal gavallér már meg is kapta a két pofont. Vissza azonban nem adhatta őket, mert a földbirtokos két vasmarkával úgy leszoritotta a székre, hogy szuszogni sem tudott.

A földbirtokos épp újabb pofonokat akart átnyújtani az ifjunak, amikor segédcapatok érkeztek meg. Két huszárönkéntes lépett a dulakodók közzé, azok szabadították meg a gavallért a további pofonoktól.

Az ügynek lovagias folytatása lesz. A fiatalembert, a kit N. Lajosnak hívnak, elégtételt kér a földbirtokostól a pofonokért. Két segédje közül az egyik: ifj. Rónay László.

Egyházak és iskolák.

A hajduhadházi ev. ref. egyháztanács július 28-án népes gyűlést tartott. Szabó Lajos lelkész elnök az egyháztanács elnézését kérte a miért a zsinati rendes és pótképviselők választására kitűzött július 20-ig egyházat le nem szavaztatta. Szerinte ez csak elnézésből történt. Hogy hibáját jóvá tegye (? ! ?), kéri az egyháztanácsot, hogy bár a szavazatok beadásának ideje elmúlt, szavazzon le, hogy ezáltal is enyhítsen (?!) a mulasztáson. A maga részéről ajánlja Zsigmond Sándor esperest, Soltész László lelkészt, Lengyel Imre e. m.

gondnokot és Padrah Sándor tanácsbíró. A presbitérium nem akarván, hogy lelkésze ellen fegyelmi eljárást indítsanak mulasztásáért, leszavazott már azért is, hogy némyoma legyen az egyháztanács jegyzőkönyvében a szavazatnak. A lelkész indítványában megnevezett Soltész László helyett, aki iránt különben a presbitérium nagy tisztelettel viseltetik, többek erélyes felszólalása után az egyh. tanács egyhangulag dr. Balta Zsuzsanna szavazott 4 szavazattal. (Esz után köpenyeg!) A megüresedett egyh. ker. tanácsbírói állásra az egyház 4 szavazatát Padrah Sándor szoboszlói kir. közjegyzőre, az ismert egyházi férfiura adta.

A hajdusoboszlói ev. ref. egyháztanács tegnap tartott gyűlésén a zsinati képviselőkre elrendelt szavazás ejtetett meg. Soltész László lelkész elnök Szabó Lajos hadházi lelkészt ajánlotta egyházi részről. Oláh Miklós városi tanácsnok, a Kossuth kör elnöke Kiss Ferencz ladányi lelkészt ajánlotta, mint a kire a multkori szavazásnál is rászavazott volna az egyház, ha téves értesülés folytán az a hír nem lett volna elterjedve, hogy Kiss Ferencz semmimégy megüresedettét nem fogad el. Végre is szavazás döntött, amely szerint Szabó Lajosra esett 2 szavazat, Kiss Ferenczre 38. Így tehát a szoboszlói egyház a maghat szavazatát egyházi részről Kiss Ferenczre világi részről pedig egyhangulag Simon Károly hadházi tanító, tanító egy. elnökre adta. Császi Mihály tanító nagyobb fizetés fokozatba lett előléptetve, Szabó Márton tanítót, kit az egyháztanács előző határozattal mint ideiglenes tanítót elbocsátott, még egy évi próba időre kivételesen meghagyta. Új tanítót választott szótöbbséggel Váczi Endre, kinek választását, miután még nem volt választható, állítólag több presbiter megfélebbezi az espereshez. Ideiglenes tanítói állásról lévén a szó, felebbezésnek sikere aligha lesz. Az egyházközségi tanácsbírói állás betöltésénél a szoboszlói egyház hat szavazatát Padrah Sándor kir. közjegyzőre adta.

„Bajoroktatónók Debreczenben“ című cikkünkre dr. Wolafka Nandor választott püspök ur, a Svetits intézet igazgatója lapunk tegnapi számában válaszolt, ezen válasz kiegészítéséül illetőleg egyik részletének helyreigazításául dr. Csányi Viktor királyi tanfelügyelő ur nyilatkozatot küldött be, készséggel közöljük:

Becsés lapja tegnapi aug. 2. számú vezércikkében hozotakra kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a tankerület összes népoktatási intézete felelt — beleértve a debreczeni Svetits intézeti r. kath. elemi és polgári leány iskolát is — az állami főfelügyeletet az 1876. évi 28. t.-cz. 4. paragrafus értelmében ez idő szerint egyedül én gyakorolom.

A debreczeni r. kath. tanítónő képző intézetet Sipo Orbán Biharmegyei kir. tanfelügyelő kartársam ügyeli fel, mert r. kath. vallású, miután régi gyakorlat szerint a katolikus képzőkben az oklevelet a ministeri biztosnak alá kell írni.

Kiváló tisztelettel
Debreczen, 1904. aug. 2.

Csányi Viktor,
kir. tanfelügyelő.

UJDONSÁGOK.

Augusztus második.

— Petőfi és honvéd-émlékünnep. —

Kedden délután három helyen gyűlt össze nagy Debreczen polgársága és ifjúsága, hogy megemlékezzen Petőfiről és a debre-

zczeni csatában elesett honvédekről. Délután három órakor már gyülekeztek az öreg kollegium akáczfás udvarán a lányok, asszonyok, a diákság, majd zászlók alatt jött a Petőfi, Debreczeni- és a Munkás-Dalkör és a függetlenségi-kör. Ekkora megtöltötte teljesen a közönség a collegium főlépcsőzetét, körülvette a Petőfi szobrot. Megjelent itt **Óváry Lipót** országos főlevéltárnok, budapesti vendég, **Komlóssy Arthur**, Bészler Károly, **Komlóssy Miklós** és több városi képviselő kíséretében. Ott volt a 13 öreg honvéd is. Az ünnepség fél 4 órakor pontosan megkezdődött. A „Petőfi Dalkör“ énekelte el **Fentzl Rudolf** vezetése mellett a **Hymnuszt**, majd **Melegh Gyula** hittanhallgató emlékeztetett meg lelkes beszédben az augusztus 31-ikén 55 esztendeje elesett Petőfiről. A szép beszéd után ismét a „Petőfi-Dalkör“ énekelte el a nagy költő **Nemzeti dalát**. Innen a collegium előtti szabadságszoborhoz vonult ki a közönség, hol már majdnem betöltötte az addig ott összegyűlt sokaság a hatalmas teret. Itt **Husz Lajos** karnagy vezetésével a „Debreczeni Dalegylet“ adta elő **Huber csatadalát**, amely után **Madai Gyula**, a **Bokréta** egyik kiváló fiatal költője lépett a szobor talapzatára. Szavaló művészettel előadott, „A debreczeni emlékkertben“ című költeménye megragadta a közönséget. A szép költeményt különben itt közöljük:

Ez a táj, ez a tér nem a csaták földje,
Itt ellen az ellent soh'sem öldökölte.
Itt csak a koszorut fonták deli lányok,
Nem arattak embert nagy ágyusárcányok.

Fűszál beborítá, befutá a repkény,
S mi oitárt emeltünk minden szövegetjén,
Hogy a nap is szebben mosolyogjon rája.
Üdvözlég emlékek oszlopos kővára.

Mohos falak vetnek árnyékot e térre,
De elfut az árnyék, ahogy a mult fénye
Vakítva föllobban e szent falak ormán,
Dicsőségben fürdik a csillag is tornyán!

Hát még ha Rákóczi harangja megkondul,
Hősök szellemárnya támad föl a rombul.
Jönnek s a holt falak, mintha eszmélnének,
S Csokonai laúján zendülne az ének.

Bősz moraj hallatszik, mintha földalatti
Vulkán tárnainak dörgő tüze csap ki.
Meginog egy tronus, kürtjén Kossuth fujja:
„Szabad volt, szabad lesz Magyarország újra.“

Ostorozva ébreszt a szabadság kürtje.
„Három század véres Golgotáját türté
Árpád hősi nepe gyáván, nyomorultan,
De a hajnal ebred, az igazság utban.“

Akkor e vén templom, szentegyházak apja
Szörnyű visszhangot vert: Kossuth volt a
papja.

Lángbaborult szivek szilaj dobogása
Ugy rémlett: riadó orgona szólása.

Nagy idők! mikor a szentegyház merészen
Égő honszerelem templomává léssen
S mit tudunk mi hősök lármás unokái?
Tenni nem, csak restül a multat csodálni.

Nincs hajh! több Kossuthunk, nincs egy hű
vezérünk,
Szobrok árnyékában állván csak beszélünk.
A ki nagyúr: labancz, aki szegény: szolga,
Hiába várunk egy kurucz apostolra!

De ne sirjunk! Áll még a reménység vára,
Majd megmozdulunk a halottak szavára.
Ha most süllyedezünk, mint viharvert sajka,
Életre hoz majd a siri hősök ajka.

Rákóczi harangja búult keservébe,
Azt kongatta eddig, a magyarnak vége.
S zöld ága nőtt most egy fekete fejének:
Rákóczi hazajön, rabházánk feltamad.

Ágyukból gyűrt harang fent a magasságban,
Kongassd a szabadság riadóját bátran.
Hogy bár harangjaink újra ágyuk lesznek
S trónok rengjenek bár: a magyar nem
reszket.

Ezután **Keller Sándor** karnagy vezetésével a „Munkás Dalegylet“ adta elő **Lengyel Bucsú dalát**.

A „Munkás Dalegylet“ éneke után az egyletek kiküldöttéi zászlóik alá verődtek s **Hatvan**, **Bethlen** és **Mester** utcákon át hosszú sorokban, hazafias nóták éneklése mellett vonult ki a több ezer főre menő polgárság a honvédtemetőbe, hol a haldokló oroszán tölgyfalevelekből font koszorukkal fölékesítve fogadta az ünneplő honfiak zarándok csapatait.

Az itteni műsort a **Munkás Dalegylet** megható éneke nyitotta meg **K. Tóth Kálmán** gyönyörű „Ima“-jának előadásával.

Majd **Gyökössy Endre** jog-zigorló, lapunk belső dolgozó társa lépett az emelvényre, ki költői lendülettel előadott „Szabad szárnyalású szónoklatának minden mondatával megdobogtatta a sziveket mikor a multról, a közös sírban nyugvó honvédtanukról beszélt, komoly áhitat borongott hallgatóság lelkén mikor pedig szavának ostorával e kishitű kor gyászmagyarjait csapkodta meg, helyeslő zugás és éljenmoraj futott végig a sokaság sorai közt. Majd **Jóljárt István** joghallgató talpraesett, tüzes beszéd kíséretében tette fel a körorozslánra a tanulóifjúság tölgykoszoruját.

A **Kossuth-dalkör** **Mácsai Sándor** Apotheozisát énekelte el, majd **Szilágyi Dezső** joghallgató szavalta el igen szépen **Benedek János** szivhez szóló költeményét a **Honvédsirokat**. Végezetre az összes dalegyletek elénekelték a **Szózatot** s a minden ízében méltó ünnepély után a küldöttségek zászlóik alatt a lelkes ifjúság szilaj nótahangjai mellett vonultak haza.

A Petőfi dalkör ünnepe.

Az ünnepi nap szépen fejeződött be. Augusztus 2. emléket a **Dobos** nagytermében sikerült ünnepély keretében idézte föl a „Petőfi dalkör“, melynek fáradhatatlan elnöke, **Komlóssy Arthur**, **Óváry Lipót** országos főlevéltárnokot nyerte meg ez ünnepély szabadelőadójának. A dalkör **Kiss Gyula** zenekarának kurucznotákból összeállított nyitánya után **Huber csatadalát** adta elő. Ezután a vendég, a negyvennyolczas honvéd **Óváry Lipót** lépett **Komlóssy Arthurral** az emelvényre, ki bemutatta az ősz katonát. Az alacsony, meleg szemű öreg honvéd gyönyörű esengő hangon kezdett előadásába, **Legelőszőr** is **Görgeit** támadta meg s határozottan kijelentette, ha „**Görgei gazul el nem árul bennünket s segítségünkre jön: nem lett volna világosi gyalázat.**“ Ezután eibesze az öreg ur a debreczeni csatából azokat az eseményeket, amiket átél, látott és tapasztalt. Mindenek előtt itt mondta meg, hogy ő tizenöt éves volt s mint vörös sapkás a 6. számú útegnél szolgált. De nála fiatalabbak is voltak **Zámborszky Imre** 12 esztendő tüzer, **Szilágyi Béla** pedig a 14 évet még nem töltötte be. Hosszu, fájdalmas utról érkeztek **Nagy Sándorék** augusztus elején **Hadházra** s innen meg az esti 6 órakor **Debreczen** alá indította őket **Görgei**. Másodikán a harcra készen várták **Debreczen** alatt az oroszok támadását, a **Rákóczy**, **Kossuth** és **Klapka** indulókat énekeltek, mert nem is gondoltak arra, hogy a fölfuvalkodott, kevély **Görgei** ne jöjjön segítségükre, ha a harc csakugyan kitör. Délig hiába várták, már azt hitték, hogy az orosz másfelé indult. A debreczeni asszonyok ebédet hoztak a taborba. Minden háztiz katonát látott el. Alig ették meg sebtében levest, örült sebességgel vágatott az előrs jelenteni, hogy jön az orosz s ezt nem sokára ágyudörgés is bejelentette. Az asz-

szonyok menekültek a táborból, többen meg is sebesültek.

Honvédeink vitézül kezdték a védelmet s estig, míg az utolsó töltés is el nem fogyott, meg is védték állásukat. De Görgey nem érkezett. Az orosz vad erővel támadt a gyöngye jobb szárnyra s leverte. Ekkor kezdődött a visszavonulás.

Sebesülten a kerekék alatt.

Ami azután történt, azt már mint ő vele történt, eddig ismeretlen dolog. Az akkor még fiatal tüzér, Óváry a menekülésben egy kerék alá került, bal karja és jobb lába erősen megsebesült. Fölötte vágattak el a vad kozákok. Mikor már tisztult az uton az ember, egy jólelkű cserkesz felemelte, kinek nagy nehezen, jelekkel megmagyarázta, hogy mi a baja. Ez vezette be a város fele. Ekkor egy vad kozák rohant hátulról reájok s dárdájával beledöfött a magyar tüzér jobb vállába kétszer is.

— De ez — így szól Óváry — nem fájt nekem úgy, mint a mit ezután láttam. A kozák Óváry nyakába akasztott mindent, mit az uton rabolt. Egyszer csak két kerekű talyigán a városból szép asszony menekült. A kozák megállította a kordét, kivette tüszőjéből kését, köszörülte a kövéhez s fenyegette a magyar asszonyt. S amit ezután csinált az asszonynyal, az elbeszélhetetlen. A cserkeszszel maradt újra Óváry s bekerült kórházba, hol vagy ötszázan feküdtek. Egy debreczeni magyar orvos gyógyította őtet s 2 hét múlva talpra állott ő is. Érdekesen mondja el ezután kiszabadulását.

A muszkavezető Zichy Ferencz gróf.

Megemlékezik Zichy Ferencz muszkavezetéséről, kit „gaz kutyának“ nevezett el a kedves öreg tudós. Majd így szólott.

— Nem felejttem el soha, amit ez a gazember mondott, mikor az utlevelet kikapott. Így szólt: „Kendtek fellázadtak és fegyvert fogtak ő felsége a császár ellen; kendtek valamennyien lázadó gazemberek, akasztófára valók. Most takarodjanak haza, de ha még egyszer fegyvert mernek fogni a császár ő felsége ellen, nem kerülnek ki az akasztófát.“

Érdekes dolgokat mondott még az öreg ur az oroszok disznómódra való evéséről, kegyetlen gyilkolásairól. S végül lelkes szavakkal hívta fel a magyarokat a munkára, a szabadságszeretetre. Nagy éljenzés, dörgő taps jutalmazta a szép s itt nagyjából adott előadását.

Ezután a dalkör énekelt még s Komlóssy Arthur köszöntette fel Óváry Lipótot s táncszőz állott a nagy, szép, lelkes közönség.

A hölgyek névsora.

A jelen volt hölgyek közül a következők neveit jegyezhetted fel tudósítónk.

Asszonyok: Goczki Józsefné, Molnár Péterné, Pósalaki Mihályné, Szabó Gyuláné, Koharczki Pálné, Molnár Józsefné, Iklódi Jánosné, Tóth Andrásné, Boruzs Béláné, Nagy Lajosné, Koncz Ákosné, Tóth Béláné, Birinyi Gáborné, Asztalos Józsefné, Biró Gyuláné, Szilágyi Karolyné, Jóna Mihályné, Szabó Jánosné, Kovács Balászné, Szentjóni Lászlóné, Nagy Józsefné, Erdei Jánosné, öz. Hankus Karolyné, öz. Salánky Imréné, Horváth Gyuláné, Ujlaki Istvánné, Szathmári Györgyné, Bálint Sámuelné, Bundi Sándorné, Bészler Karolyné, Nagy Józsefné, Holes Já-

nosné, Jándi Mihályné, Szatmári Karolyné, Szabó Andrásné, Kovács Istvánné, Szilágyi Józsefné, Szabó Andrásné, Kiss Lajosné, Nagy Józsefné, Ormós Andrásné, Alföldi Mihályné, Óváry Lipótné, Kun Istvánné, Szabó Sándorné, Koroknay Lajosné, Böszörményi Imréné, Papp Lászlóné, Szabó Jánosné, Takár Imréné, Tóth Ferenczné, Horváth Mihályné, Szilágyi Lajosné, Ujvárosi Gáborné, Liptai Józsefné, Szabó Lajosné, Pelbáth Istvánné, Tóth Mihályné, Révész Józsefné, Varga Józsefné, Várad Balászné stb.

Leányok: Molnár Margitka, Magyar Rózsa, Nagy Juliska, Salánki Erzsike, Salánki Rózsika, Tóth Ilonka, Sinai Anna, Rimaszécsy Ilonka, Koharczki Veronka, Birinyi Tilda, Tatar Erzsike, Tóth Juliska, Horváth Rózsika, Dénes Ilonka, Talmi Mariska, Szilágyi Jolánka, Szilágyi Rózsika, Jóna Margit, Jóna Erzsi, Szóts Marcsa, Kovács Mariska, Nagy Mariska, Szentjóni Jolánka, Erdei Katicza, Liptai Kata, Tóth Margitka, Váradai nővérek, Ujvári Erzsike, H. Sinay Emmuska, Kapezy Ilona (Tokaj), Szathmári Irmuska, Szathmári Ilonka, Szathmári Erzsike, Bundi Juliska, Szathmári nővérek, Szathmári Erzsike, Szathmári Etelka, Szathmári Margitka, Marozsány Paula, Kiss Erzsike, Ormós Mariska, Egri Erzsébet, Békési Erzsike, Alföldi Gizella, Megyeri Emma, Pálffy Margit, Kun Rózsika, Korom Rózsika, Korotnai Rózsika, Korotnai Piroska, Böszörményi Rózsika, Pap Erzsike, Szabó Juliska, Volszki Veronka, Molnár Juliska, Molnár Rózsika, Palu Annuska, Szabó Rózsika, Tóth Katicza, Bogdán Rózsika, Szabó Ilonka, Liptay Katinka, Kálmán Laura, Keresztszegi Emma, Jóljárt Mariska, Halász Elvira, Kiss Palika, Jobbágy Bella stb.

Levelék a szerkesztőhöz.

— A „Talpra magyar“ röpiratra vonatkozólag. —

A „Talpra magyar“ czímen megjelent, az oláh-veszedelemmel, magyar- és szász szövetséggel foglalkozó röpiratban felvetett eszmék sok helyen keltettek feltűnést. A szászok nagyszabedű napilapja, a „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ irányczikkben foglalkozott a művel, a melyet még közölni fogunk. Egyik legérdekesebb a cikkben az a beösmérés, melyet a röpirat szerzője tényként állított, hogy a szászok magok is elösmérik az oláhság veszedelmét; sőt hogy az oláh veszedelem égetőbb rájok, mint a magyarokra is. És hogy bizonyos határok között és feltételek mellett a magyar-szász szövetkezést ők is jelentőségteljesnek ítélik.

A „Nagyzebeni Ujság“, a magyar újság is „nagyjelentőségűnek“ ösméri el a művecskét és hogy a szerző „élesen látó szemmel tekint a viszonyainkba“. Egyéb-ként szemelvényeket közöl a műből és a következtetések levonását az olvasóra bizza.

A lapok közleményein kívül egyes hazafiaktól is érkeznek levelek, melyekben a röpiratot tárgyalják különféle szempontokból. Igen érdekes például az a levél, a melyet dr. Kószó István szegedi jeles ügyvéd, a szegedi Kossuth-párt főjegyzője és vezértagja küldött, ezeket irván:

Kedves Barátom!

„Talpra magyar“ czímű tanulmányodat élvezettel olvastam és igazat adok neked abban, hogy a faj- és nemzeti érzés ápolása tekintetében a magyar lehetőleg leggyatrább. A bankok és iskolák tekintetében fölfogásodat teljesen osztom; mert az állam kigyót táplál keblén a nemzetiségi vidékeken föntartott iskolákban.

Itt Szegeden alig van ház, melyen zsebeni banktól kölcsön ne volna. Sajnosan tapasztalom, hogy ezen intézet olcsó pénzével még ezen legmagyarabb városban is tért hódít és csak várja, hogy ez uton ingatlanokat szerezhessen.

Tartsa Isten magyar sovinizmusodat és terjedjen az mások lelkében is, ezt kívánja őszinte barátod

Dr. Kószó István ügyvéd.

Petrus Jenő, ki maga is foglalkozott az oláh-veszedelemmel, ezt írja:

„Örömmre szolgál, hogy oly éles distinguáló szem is, mint a tied — meglátta, a mire én 1896-ban „A magyarság önvédelme“ czímű könyvemben rámutattam.

A keleti egyház oláh nyelve mellé törvénynyel oda kellene helyezni az olárra a magyar nyelvet is . . . A Szűcs, Kerekes, Orosz, Rácz, Mihály, Péter, Pál nem vesztené el jövő nemzedékében édes magyar nyelvét.

Gaal Endre dr. Szeged-város kulturánácsnoka azt írja, hogy illő gonddal olvassa a „Talpra magyar“-t és Kohányi Gyula kolozsvári segédtanfelügyelő, író jelezi, hogy „majd nyomtatásban mondja el“ felőle „megjegyzéseit.“

Az elfogott Lakásfosztogató betörő.

Riadalom az Arany János utcában.

Nagy riadalmat okozott kedden délután az a betörési kísérlet az Arany János utcán, amelynek tettesét a rendőrségnek sikerült letartóztatni.

Délután 4 órakor történt, hogy az Arany János utca 19. sz. a. Kovács András iparos lakásába álkulcs segélyével sötét ruhába öltözött nő betört. Már délelőtt is ott settenkedett az utcán és ha valakinek felűnt ez, kérdezősködni kezdett olyan nem létező valaki után, akit a kérdezett sem ismerhet. Bizonyára előre kiszemelte azt a lakást, amelyben Kovács András lakik a feleségével.

Délután eltávozott rövid időre Kovács Andrásné a lakásból és maga után bezárta az ajtót, pedig a lakásban maradt nagy beteg fekvő férje. A sötét ruhás nő az utcán sétált és látta Kovácsné távozását, de alkalmasint sokan jártak keltek az utcán, mert nem merte mindjárt végrehajtani szándékát.

Ugy 4 óratájban bement a házba és egyenesen a Kovácsék lakása felé tartott. Az udvarban nem volt senki. A bezárt ajtót álkulcs segítségével felnyitotta, maga után betette és a belső szobába ment, hogy az értékes holmikát összeszedje.

Bent a szobában feküdt nagybeteg Kovács András. Hallotta az ajtónyitást, de azt hitte, hogy a felesége jött haza. Látta aztán, hogy valami nő jön a szobába, de az arcát nem látta. A nő egyenesen a szekrények felé tartott és gyorsan kutakodni kezdett benne. Ekkor a beteg megmozdult, a nő rémülten hátratekintett. A beteg azonnal kiáltozni kezdett:

— Tolvaj, segítség!

Erre a betörő menekülni akart, de kívülről is zörej hangzott. Kovácsné jött haza és mikor a helyzetet látta, a nyitott külső ajtót bezárta és fellármázván a környéket rendőrért szaladt.

Ezalatt nagy néptömeg verődött össze az utcán, jött két rendőr és a lakásba zárt betörőnőt, aki halotthaloványra váltan, tehetetlenül várta a fejleményeket, letartóztatta és a büntügyi osztályra kísérte.

Csak ott derült ki, milyen veszedelmes betörő került lépre. Vágó Amáliának hívják, hajduszoboszlói születésű, 34 éves, lopásért és betörésért már többször volt büntetve, ez év elején szabadult ki Mária-Noszt-ráról, ahol évekig raboskodott.

Megmotoztatásakor 26 darab álkulcsot találtak nála a ruhája zsebeiben, a hajában, a kontya közé fonva, a ruhája korczába varrva, a harisnyájában, a cipőjében. Az álkulcsokkal ajtót, szekrényt és mindenféle

közönséges zárt ki lehet nyitni. A veszedelmes betörőné elhagyott lakások kifosztásával szokott foglalkozni. A rendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg az iránt, hol és merre járt a betörőné, amióta Márianosztráról kiszabadult.

— Debreczen 17 milliós kölcsöne.

Pénteken délután került a 17 milliós kölcsön ügye a városi közgyűlés elé, amely teljes tájékoztatással fogja tárgyalni az ügyet. Azok, akik alaposan ismerik is e kérdést, csupán bankár szempontból bírálják, holott van itt más szempont is, a kölcsönvevő Debreczen város fizetőképessége. Képes lesz-e fizetni a törlesztési összeget 50 évig és az 51. évben képes lesz-e kifizetni teljes összegben a 8.603.168 korona tőkertartozást? Mért kell felvenni a kölcsönt mindenáron? Talán azért, hogy a város züllött pénzügyi viszonyain segítsenek vele? Új adóssággal nem lehet segíteni, legfeljebb csak pár évig elpalástolni a közelgő katasztrófát. A város ugyanis a vállalt kötelezettségeit (erkölcsi és anyagiakat egyaránt) nem tudja teljesíteni. Egész sereg kötelezettség vár a városra és nincs rá pénz, azzal pedig nem mer előállni a tanács, hogy a pótdadó tetemes emelése nélkül megakadt a város fejlődése, tehát a pótdadót kell emelni. A tanács korántsem akar ilyen javaslatot előállítani most, hanem a kényszerhelyzetet, amely okvetlenül elő fog állni 4-5 év múlva, amikor a 17 millió elúszott, megteremti a jövőben, akkor a pótdómeelés elől lehetetlen lesz kitérni, mert az adósságot törleszteni kell. A 17 millióra szükség van, de nem elsősorban a létesítendő intézményekre, hanem a mostani költségvetés keretében vállalt kötelezettségek folytán előállott pénzügyi csőd elpalástolására.

— **A Jókai önképzőkör felolvasó estélye.** A debreczeni középiskolák felsőbb osztályu tanulóinak szünidei a Jókai önképző köre 1904. augusztus hó 13-án, szombaton este a Bocskai kerti nyári vigadóban jótékony célú táncmulatsággal egybekötött zártkörű felolvasó estélyt tart. Belföldi-díj személyenként 1 korona. Családjegy 4 személyre 3 korona. Kezdeté este 8 órakor. Társas indulás Debreczenből: az este 6 óra 56 perczkor induló vonaton. A tiszta jövedelem 50 százaléka a debreczeni siket-néma intézet javára adatik, tehát tekintettel e nemes célra, felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor. 1. Nyitány. Előadja a debreczeni műkedvelő zenekar. 2. Elnöki megnyitó. Tartja: Theil Emil az eperjesi ág. ev. collegium tanulója. 3. Részlet Petőfi Sándor „Tündér álom“ c. költeményéből. Szavalja Balla Bertalan főgymn. VIII. o. tan. 4. Felolvasás. Tartja Lehótzky László, felső keresk. isk. tan. 5. Magyar nóták. Előadja az önk. kör zenekara. 6. A munkácsi rab. Irta Jókai Mór, szavalja Szabó István főgymn. VII. o. tanuló. 7. A tót táncmester, monolog. Előadja Lókodi József, főreál isk. VIII. o. tan. 8. Induló. Előadja a debreczeni műkedvelő zenekar. Műsor után táncz. A tánczra a zenét a debreczeni műkedvelő zenekar fogja szolgáltatni.

— **Meghaltak.** Bene Istvánné Zdroka Teréz gör. kath. 48 éves szülész, Szilvási János róm. kath. 36 éves államvasuti vas-estergályos munkás, Kurucz István ev. ref. 3 hónapos, Molnár Lajos ev. ref. 5 hónapos, Tóth Károly ev. ref. 17 napos csecsemők.

— Iparvasút a fancsikai erdőben.

A város két kilométerrel hosszabbítja meg a fancsikai iparvasutját, amelynek folytatásának közgazgatási bejárását kedden délelőtt tartották meg. A bejárásnál jelen voltak; a kereskedelemügyi miniszterium részéről: Bene György felügyelő, a város részéről: Magoss György dr. főügyész, Király Gyula tanácsnok, Atzél Géza főmérnök, Haty Kálmán mérnök, dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány, Török Gábor erdőmester, a nyirbelviszabályozó részéről és a közgazgatási bizottság részéről: Kajári Ödön mérnök. A bizottság gyalog bejárta a két kilométeres pályát, majd a magyaros villásreggelihez ültek. Délben az „Angol királynő“ termében ebédelt a társaság.

— **A M. Á. V. altiszti kör** elnöksége felkéri azon t. tagjait, kiknek az aug. hó 6-án rendezendő társas kirándulásra kibocsátott aláírási ív valami oknál fogva kezeikhez nem jutott és részt venni szándékoznak, hogy a körhelyiségbe (Ispotály-utca 1. sz. alatt) a kör szolgájanál aláírásukat eszközölni sziveskedjenek, hol is a kirándulásra vonatkozó bővebb adatok is megtekinthetők.

— Magyariek és a Gotterhalté.

A mi debreczeni jeles hegedűseinkről a következő érdekes történetet olvassuk a Pesti Napló-ból.

A Tátra illusztris vendége: Frigyes Ágost szász trónörökös elutazása előtt vendégeül látta Izabella főhercegnőt. Az ó-tátrafüredi Grand Hotelben szervizoltatta a trónörökös a five o'clock-thee-t és hogy a hangulat emelkedettebb legyen, felrendelte a hotelbe a Magyar Kálmán debreczeni cigányzenekarát, melynek játékában minden istenadta délután ott gyönyörködött a tátrafüredi sétányon — bajuszát pödörgetve és minden szép asszony kalapja alá kacsingatva — a szász trón „özvegy“ várományosa.

A fogadás előtt magához szólította a trónörökös a primást.

— Arra kérem, — szólt hozzá — hogy a főhercegnő bevonulása alatt játszszák a Gotterhaltét!

Magyar arca elkomorult, majd a fejét vakargatta.

— Bocsánatot kérek, fenséges uram, de azt a nótát én nem játszhatom!

A trónörökös nagyot nézett.

— Aztán miért nem!

— Mert az a nóta — *nincs benne a hegedűben.* De meg aztán debreczeni cigány vagyok és holt bizonyos, hogyha én azt a nótát eljátszanám: odahaza — agyonvernének érte.

A trónörökös mosolygott és Magyar Kálmán csakugyan nem játszotta el a Gotterhaltét.

Még jó üzletet is csinált az akkurátusságával, mert a Tátrafüreden nyaraló Elek Pál igazgató egy szép bankóval jutalmazta meg azért a nótáért, a melyik — *nincs benne a hegedűjében.*

— **Bejelentő a múlt hónapban.** A bejelentő hivatalhoz érkezött 288 ügydarab, a kézbesítési osztályhoz 1142 bírósági, 1948 közigazgatási. Kiadtak 67 cselédkönyvet, 37 munkásigazolványt, 46 igazolási jegyet és 23 ideiglenes igazolványt. Lakásbejelentés 11 247 történt, felvilágosítást 9765 esetben adtak.

— **Házi szarka.** Veszedelmes házi-szarkát tartott a vendéglőjében Márkus Jenő. Hétfőn éjjel a nevezett vendéglőben Horváth Gyula főpinczér fiókját feltörték és abból 3 korona 54 fillér készpénzt, nagyobb mennyiségű szivart és cigarettát elloptak. A káros jelentést tett a rendőrségen. Fehér Mihály rendőrbiztos a nyomozás során megállapította, hogy a fiókot Bartha Sándor evő-eszköztisztító törte fel, aki a vendéglőben alszik s a fiókot zsebkéssel akkor törte fel, mikor már mindenki elment. Ugy a pénzt, mint a szivarokat megtalálták nála, ki most a rendőrség fogházában van.

— **Döghusevő cigányok.** A döghusevés általánosan bevett szokás már a mi vidékünkön. A honvédszáralkatánya mögött a Széchenyi-kertben döglött sertést akart elásni valami napszamos külsejű ember. Meglátta ezt két cigányasszony. Rostás Zsuzsanna és Lakatos Fáni, megtámadták az embert, elakarták venni tőle a döghust. Éppen arra lovagolt Bodnár András csendőrmester, ki a zajra odament, a két cigányasszonyt meglátta, a férfi azonban úgy megijedt, hogy a döghus hátrahagyásával elmenekült. A két cigányasszonyt átadták a bűnügyi osztálynak, ahol 10—10 napra lezárták őket közegészségellenes kihágásért, a döglött pedig a sintér telepen elásatták.

— **Miért vásárol mindenki szivesen Mentze Henrik újdonságok áruházában** (a Piac- és Szent-Anna-u. sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csakis jó minőségű áruk kaphatók; az olcsó szabott ár minden darab árun látható, a vevő közönség pedig igen előzékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

TÁVIRATOK.

Port-Artur még tartja magát.

London, augusztus 2. Port-Artur még tartja magát, bár a japánok már minden fontos pontot elfoglaltak. *Stössel* tábornok személyesen jár-kezel csüggedt katonáit lelkesíteni. Azzal biztatja őket, hogy Kuropatkin jönni fog a felmentő sereggel. Az oroszok nem akarják hinni, hogy Kuropatkit visszaverték és már a fölmentő sereg is kelepczébe jutott és a japánok három oldalról szorongatják.

Folyton győznek a japánok.

London, augusztus 2. A motienlingi szorostól délre az oroszokat kemény ellenállás után a japánok visszaverték és Favoven falut szuronyrohammal elfoglalták.

Vereséget szenvedtek az oroszok Háicsöngtől keletre és Fiungcsöng mellett.

Kuroki jelentése szerint Jussuliking és Jancseling mellett az oroszok két szárnyát július 31-én megverték.

Háicsöngtől délre 3 napos harc után visszaszorították az oroszokat, akik Szimucsönt kiűritették. A japánok 7 hadoszállya friss csapatokkal és tüzéséggel gyorsan nyomul északra.

Kuroki újabb jelentése szerint az oroszok mindkét szárnyának megverése után is

rendkívül erős állást foglaltak el, mire másnap éjjelkor újra támadott és az oroszokat összes hadállásaikból kiverte. A japánok 4 mérírföldnyi vonalon üldözték az oroszokat. A csatában 2 hadosztály és 2 üteg vett részt, a legénység az egész éjszakát a csataterén töltötte.

Pétervár, augusztus 2. Saharov tábornok jelentése szerint Hajnecson mellett Liaojangtól nyugatra a japánok a jancselini zoros előtti orosz előőrseket megtámadták, mire azok Tonkiatung irányában visszavonultak.

Plehwe merénylője.

Pétervár, augusztus 2. A merénylő már jobban van és az orvosok biznak benne, hogy felépül. Azt vallja, hogy orosz, tanító és statisztikus, 26 éves. Tettét sajnálja ugyan, mert az gyilkosság, de más mód nem volt a segítségre, el kellett követnie.

Plehwe utódja Ignatiev, kiewi kormányzó lesz, Witte pénzügyminiszter Oroszország kancellárja lesz, amely állást német mintára szerveznek.

Boszut áll a Vatikán.

Róma, augusztus 2. Ma a Vatikánról eltávolították Franciaország czimerét. Ez a Vatikán boszúja.

Nem lesz nagygyakorlat.

Bécs, augusztus 2. A nagy hősegre és aszályra tekintettel a nyáron elmaradnak Magyarországon a nagygyakorlatok, csupán ezred és dandárgyakorlatokat tartanak.

Utczai harcz Csikágóban.

Csikágó, augusztus 1. Az unionista munkásoknak mintegy 3000 főnyi tömege megtámadta a nem unionista munkásokat, az ugynevezett sztrájkőröket, akik a házakba menekültek, a rendőrök és munkások közt valóságos utcza harcz fejlődött. Számosan el estek és megsebesültek a revolverlövéséktől. A rendőrök a munkásokat szétverték.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy rendőr naplójából.

A No 5. lakója.

Irta: Laky Imre.

7. [Tilos az utánnyomása.]

— De az ígret? Az az „igen”? Igen mely a haldokló előtt kimondva eskü számba megy.

— Kinek van abból haszna, ha most széles körű nyomozással megállapítja a halott kiletét. De megállapíthatja-e? A halál átváltoztatja az arcot. Az egyetlen ismerető jelt a szív felett lemosta a vér, eltörülte a golyó. Ha a tetemhez hurezolja a testvért, az apát, nem fejják-e azok felháborodva szemébe vágni:

— Hogy merészed azt állítani, hogy ez a messelina az leányom, az én nővérem?

— És ha rájok bizonyul?

Sem törvénynek, sem embernek — abból haszna nem lesz. —

Határozott.

Telefonált ellenőrtársának, hivatkozva fontos magán ügyekre kérte, váltsa fel előbb a szolgálatból. Kérését társa készségesen

teljesítette, az ellenőr átöltözött polgári ruhába s ment a köruti palota felé.

A jelzett ház előtt megállott.

A döntő lépés előtt habozott.

Végre belépett a házba, a kapus pályánál kivette rendőri igazolványát s felvilágosítást kért B. kapitány felől.

— A kapitány, kezdé a bőbeszédű Cerberus, öt negyed éve lakik házban fiatal feleségével. Négy hónap előtt szült és akkor az asszony élet-halál közt lebegett. A kapitányt barátai csak erőszakkal tudták visszatartani az öngyilkosságtól. Három napig olyan volt mint az örült, már tébolydaba akarták szállítani. A menyecske állapota ezalatt jobbra fordult s azóta úgy élnek piczikéjökkel mint gerlepár az orgona fa bokorba. De nini, most jönnek le a lépcsőn, viszik a babát a levegőre.

A rendőr hallgatást intett a fecsegőknek s félre húzódott.

Becsületes arcú, daliás férfi, gyönyörű szép, de sápadt asszonyt vezetett karján. Minden lépése oly óvatos, elővigyázó volt, mintha czukorbabát tartana karjaiban. Az asszony benső szeretettel, melegen, mint a folyondár a hatalmas tölgyhöz hozzásimult.

Mögöttök derék magyar dajka a gagyogó gyermeket hordott karjaiban.

Elmentek a rendőr mellett, mint a megtettesült boldogság. Mit tudták, hogy egy csepp méreg bugyborékol tőlök egy lépésnyire, hogy ez egy csepp méreg örökre letörölhetné a boldog, a büszke, a nyugodt férfinak arcáról a derült, a nyugalmat, a meglegedést.

Az ellenőr hosszan utánuk mélézött.

Zavarosan kavargtak a gondolatok az agyában. Feltűnt előtte piczi gyermeke, édes felesége, a család,

A család! A szent! Atkozott legyen, ki ennek szentélyébe profán kézzel merészkedik beleszagadni!

Kiveszi zsebéből a levelet s ezer darabra tépi szét. A mint elmélyedve bandukál az utczákon úgy dobja szélnek egyes darabjait.

Ép az utolsó darabja hullott ki kezéből, mikor azon veszi észre magát, hogy virágkereskedés előtt áll.

Gépiesen bemege, egyszerű koszorut rendel, meghagyja, hogy küldjék ki az Ujtemető halottas házába. Már távozni akar, mikor a tulajdonos megkérdi, ne nyomjanak-e valamit a szalagra?

— De igen!

Leül s a következő szavakat írja papírra:

„Szidinek, engesztelésül — egy eltépett levélért.”

Az uton hazafelé megfogadta, hogy többé nem érzékenyedik el, mert az pénzbe is kerül.

[Folytatjuk]

Nyilttér.

Egy aug. hó 1-éről keltezett és 1904. november 1-ére lejárandó 260 koronás váltót, a melyen Bacsó János mint kiállító, Bacsó Jánosné Balogh Juliánna mint elfogadó és Raics Lajos mint forgató szerepel a mai napon tanulónk kezéből kilopták.

A mennyiben már a törvényes lépéseket megtettem ezen váltónak megsemmisítésére vonatkozólag, figyelmeztetek mindenkit, hogy azt valahogy meg ne vegyék.

Debreczen, 1904. aug. 2.

Raics Lajos.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban a mohai

ÁGNES

1 literes üvegben 19 kr.
1 félliter üvegben 13 kr.

forrás mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitérő szere a legkülönfélébb gyomor, légcső és húgyászati betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, hál- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kötly.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesesebajt gyógyítani akarunk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Árlistát s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-forrás kezelősége Mohán, Fejérmegye.

Kedvelt borvíz. — Kedvelt borvíz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. — Főraktár Debreczen és vidékére Mayer Jenő fűszerüzletében.

ÓVÓNÓ

kerestetik pusztára református uri családhoz, egy 5 éves leány és 2 éves fiu mellé.

Kivánatos némi gyakorlat, a gyerekekkel való ügyes bánni tudás. Sympatikus külső és modor. Feltétlen intelligencia.

Az állás mielőbb elfoglalandó.

Fizetés egy óra egyelőre 20 korona, ha az illető beválik egyezés szerint és teljes ellátás. Czim a kiadóhivatalban.

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a piacz-utcza 59. sz. a. 10 év óta fennálló

virágkereskedésemet

építkezés miatt augusztus hó 1-én piacz-utcza 69. szám alá, a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyezem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos

műkertész.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

A volt Vadász Emil féle szálló telep 600 négyszögletes, parcellánként eladó. Értekezhetni Szedlák Józseffel az Átkosföldi szálló telepen. Telefon szám 192.

Ügyes fűző kerestetik a debreczeni csizmadiák termelő és árucarnokához. Jelentkezni lehet a gyártelepen (Margit-fürdő.)

Csinosan butorozott szoba, külön bejárat, kiadó Széchenyi-u. 27. sz. a.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refectióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

24 kr. 1 liter saját termésű sámsoni kerti bor Király Imre vendéglőjében Rákóczy-utca 16.

Tanuló felvétetik lakatos és diszmű fényező iparosnál Debreczen, Piacz-utca 83.

Gazdatiszt ki több évi gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal rendelkezik, állást keres. Czím Darabos-utca 3. szám.

19 köblös szántóföld tanyával együtt eladó vagy bérbe kiadó az Ujföldön. 7 nyilas szálló a Nagymartinkán szakaszonként is eladó. Értekezhetni Pacsirta-u. 47. sz. a

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva olcsó árban kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányu szab. **Schweitzer** daráló és egy teljesen üzemképes használt **járgányos cséplőkészlet** is igen olcsón eladó.

Ócska téglá eladó József kir. herczeg-utca 26. számú háznál.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszelebb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és k. vári szállítónál

DEBRECZEN,

lépíacs, a főtérrel szemben kaphatók, hol egy a legyszerényebb, mint a legdiszesebb mennyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltnak.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt május hó 1-én.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. esontszut, esontvelőlob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik allanak rendelkezésre.

Tisztelettel

a Konyári Sóstó fürdő
Igazgatósa.

EMERICH VILMOS vizvezeték, csatornázás, szivattyu szerelési és cement ipar vállalata

Debreczen, Arany János-utca 36.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint az **Arany János-utca 36. sz. alatt** egy, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

vizvezeték, csatornázás, szivattyu szerelési és cement ipar vállalatot

nyitottam. Főtörekvésem lévén, hogy a n. é. közönség a vizvezeték és csatornázás körül felmerült hiányok, gyakori zavarok (folyás, dugulás stb.) következtében beálló zaklatásoktól, kellemetlenségektől s felesleges kiadásoktól megóvassék; egy Debreczenben még eddig nem létező újítást, a vizvezeteki és csatornázási berendezéseknek évi általány mellett való kezelést létesítettem, még pedig a következő árak mellett:

1 fürdőszoba után 8 korona. | 1 konyha kagyló v. pissoir után 8 K
1 closet után 8 | 1 szivattyus kut megállapodás szerint.

Ezen összegek 1/4 éves utólagos lefizetése ellenében kötelezem magamat a berendezésben felmerülő mindennemű javítást a leggyorsabban más díj lefizetése nélkül — eszközölni s a berendezést mindig használható állapotban tartani. — Egyszersmind elvállalok a vizvezeték, csatornázás és cement ipar körébe tartozó minden munkálatot legújabb, leggyorsabb s minden követelményeknek megfelelő kivitelben és a legolcsóbb árban.

Költségvetéseket és tervrajzokat díjmentesen készítek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

Kiváló tisztelettel

Emerich Vilmos.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydraulikus sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára.

2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

készíthetjük Herculesnyomó-szerkezettel, fa- vagy vastá-nyírral.

Gyümölcs- és

szőlő-örlőket,

bogyozógépeket

Gyümölcs-assaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejekorán kéretnek.